

ДИСБАЛАНС СИСТЕМИ АНТИОКСИДАНТНОГО ЗАХИСТУ ТА ІМУННІ ПОРУШЕННЯ В ПЕРЕБІГУ ЗАПАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ

©А. Є. Демкович, Ю. І. Бондаренко

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”

У хворих із запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки спостерігається посилена колонізація тканин патогенними мікроорганізмами. Зміни бактеріальної флори і взаємодія між патогенними бактеріями та імунною системою організму супроводжується синтезом цитокінів і формуванням неадекватної імунної реакції в прилеглих тканинах. В результаті підвищеної цитокінової активності бактеріальними антигенами поліморфно-ядерні лейкоцити посилено продукують активні форми кисню (АФК). Підвищення їх рівня в ділянці запалення викликає подальшу активацію ПОЛ мембран клітин з утворенням ендпероксидів і пошкодження тканин пародонта. Також встановлено участь оксиду азоту в розвитку запальних процесів в ротовій порожнині. При взаємодії оксиду азоту із супероксиданіон-радикалом утворюється високоактивний пероксинітрит, який викликає порушення мікроциркуляції та підвищення проникності судин, адгезію та агрегацію тромбоцитів, тобто комплекс порушень, характерний для запальних реакцій. Вони, зокрема, відіграють

ключову роль у розвитку запальних реакцій щелепно-лицевої ділянки. Проведеними дослідженнями встановлено підвищення активності процесів вільнорадикального окиснення на фоні зниження ферментативної та не ферментативної ланок антиоксидантної активності крові. У хворих з даною патологією підвищувався рівень в крові ТБК-активних продуктів та зниження активності каталази та супероксиддисмутази. Відбувалась резорбція в кров токсичних компонентів із одонтогенного вогнища і посилення реакції клітинного імунітету, пов'язаних з активацією НАДФ-оксидазних реакцій, генерацією АФК, утворенням пероксид модифікованих білків та підвищенням антигенних властивостей тканин. При цьому найбільш виражені порушення вільнорадикальних процесів спостерігаються при тяжких і тривалих захворюваннях. Таким чином, дисбаланс у системі антиоксидантного захисту є важливою патогенетичною ланкою, від якої в значній мірі залежать характер перебігу і наслідки запальних процесів щелепно-лицевої ділянки.